

AMERIKANCI NA MARNI

Včeraj je ameriška tretja armada v močni ofeni zivi prodirala med Seino in Marno proti vzhodu in severovzhodu. Ta armada bo Nemcem pretrgala vse zveze skozi Francijo v Nemčijo. Angleži in Kanadčani prehajajo čez Seino zapadno od Pariza in gonijo pred seboj bežeče Nemce.

Nemški odpor bolj in bolj poma. Nemška armada je tako zelo razbita, da se more zrušiti cela fronta.

Francozi so zavzeli Toulon; v Marseillesu se Nemci še v nekaterih okrajih bojujejo.

Zavezniški aeroplani so od jutra do večera bombardirali in obstreljevali Nemce, ki se v velikem neredu umikajo onstran Seine.

Brest se še vedno upira zaveznikom, toda mesto na več mestih gori, ker so ga obstreljevale bojne ladje.

Včeraj je ameriška tretja armada generala Pattona na 75 milj dolgi fronti od Troesa prodrla do Lagny ob Marni, 15 milj vzhodno od središča Pariza in 67 milj jugozapadno od Reimsa.

Alžirski radio naznanja, da so Amerikanci dospeli do Vitryja, kakih 40 milj severozapadno od Troyesa.

Nemški odpor je vedno manjši v departmentih Seine in Marne med obema velikima rekama. V tem predelu so včeraj Amerikanci napredovali 25 milj proti vzhodu in dospeli v Provins in Pecy, 21 milj severo-

vzhodno od Meluna.

Kanadčani so onstran Seine postavili svoje lastno oporišče med Pont de l'Arche in Elbeufom. Angleži imajo močno armado onstran Seine pri Mantessu, Gassicourtu, Veronu in Pont de l'Arche.

Severno od Seine Nemci nimajo več kot kakih 15 divizij, toda ni oklopnih divizij, razun nekaj tančnih polkov, ki so do deljeni rezervni nemške petnajste armade.

Nemci se bodo branili samo z zadnjimi stražami, ko se bodo umikali proti severu od Seine, da bodo mogli odpeljati s seboj težko orožje ob obrežju.

Ako se Nemcem posreči, da saj nekoliko zavstavi zavezniško prodiranje, tedaj bodo mogli postaviti obrambno črto ob Sommi.

Amerikanci so pri Mantessu in Gassicourtu raztegnili svoje oporišče severno od Seine. Od tega kraja sedaj prodira ameriška oklopna armada proti Parizu in zasleduje nemške oddelke, ki so se na umiku zakasneli. Nemci so sicer obstreljevali oporišče Mantess-Gassicourt, to-

da zavezniki so navzli temu napredovali.

Na vseh krajih severno od zavezniških oporišč severno od Seine se Nemci umikajo in jih zavezniški bombniki ne prebijo bombardirajo. V soboto so angleški bombniki napadli dve milj dolgi nemški konvoj po trije tanki ali oklopni avtomobili v vrsti, in skoro ves konvoj je bil uničen. Malo pozneje so aeroplani opazili drug konvoj 100 avtomobilov blizu Gournaya in angleški bombniki so ga bombardirali.

Ameriški in angleški bombniki so včeraj ves dan bombardirali Nemce na obeh straneh Seine.

Zavezniški bombniki ponoči in podnevi bombardirajo, umikajo se Nemci in se zlasti na križiščih cest in železnic. Ko so se včeraj vrnili letalci na letališče, so sporočili, da so se trki vžigali eden od drugega, tako da je sledujoč bil en sam dolg požar. Francoskemu prebivalstvu je bilo naročeno, da naj ostane v svojih hišah, naj ne hodi na ceste in ulice in posebno naj bodo luči ugasnjene.

Rusi prodirajo v Rumunsko

Kot gorski plaz drve ruski tanki in infanterija v bogata petrolejska polja okoli Ploestija. — Ob istem času so Rusi tudi razbili nemške utrdbe pri Galatiju med Donavo in Karpati. — Več tisoč Nemcev je bilo vjetih, ko so skušali pobegniti na Madžarsko.

Nemci so doživeli velikanski poraz pri Focsaniju in Galatiju, na obeh stebriščih galatske obrambne črte in Rusi so vdorili skozi petrolejska polja okoli Ramicula in Sarata, 22 milj od Focsanija in sedem milj severovzhodno od Bukarešte.

Rumuniceul-Sarat leži ob robu petrolejskega polja okoli Ploestija, ki je od prednjih ruskih straž oddaljen še 57 milj.

Rumunici prehajajo k Rusom in so napadli Nemce v Ploestiju in so zaprli gorske prelaze, čez Karpatse na Madžarsko.

Dva ruska dnevna povelja naznanjata, da je nemški poraz v Rumunskih hujši kot pri porazu v Stalingradu. Samo včeraj je bilo vjetih 18.000 Nemcev, ko dve ruski armadi prodirata v osrčje Balkana in neko poročilo pravi, da sta se podali dve rumunski diviziji 12.000 mož z vso vojaško opremo. Ostanke drugih dveh rumunskih divizij so se podali.

Dvanajst nemških divizij je bilo obkoljenih jugozapadno od Kišineva in razbite so bile na posamezne oddelke, katere Rusi sedaj uničujejo.

Berlinski radio naznanja, da je položaj nemških armad zelo kritičen in da so zapletene v zelo vroče boje okoli Ploestija.

Nemška armada, ki je zajeta v Rumunski, šteje od 40 do 80 tisoč mož; poleg tega so bili tu-

di štirje nemški generali ubiti, štirje pa vjeti.

Na podlagi ruskih poročil je bilo v osmih dneh ruskega prodiranja na Rumunsko ubitih ali vjetih 300.000 Nemcev in Rumuncev. Odkar se je 23. junija pričela velika ruska poletna ofenziva, je bilo ubitih ali vjetih 1.081.886 Nemcev. Poleg prodiranja proti Ploestiju Rusi tudi nad Galatijem prodirajo čez Karpatse in so zavzeli že več železniških postaj ob železnici, ki pelje v Transilvanijo, med njimi tudi Comanesti, 60 milj severozapadno od Focsanija in Tarhu-Oena, kjer so največje rumunske solarne.

Na estonski fronti je tretja baltska armada generala Ivana Maslenikova osvobodila nad 50 obljudenih krajev, med njimi tudi Cirguliino in Igance, sedem milj severovzhodno od letsko-estonskega obmejnega mesta Valge.

Severno od Valge so Rusi, ki prodirajo zapadno proti Rigi v namenu, da razcepijo dve nemški armadi, zavzeli Pikasilo ob južnem bregu Vare-Jaru jezera, 57 milj vzhodno od morja.

Severovzhodno in vzhodno od varšavskega predmestja Prage so Rusi utrdili svoje postojanke. Berlin poroča tudi o zelo vročih bojih ob zapadnem bregu Visle južno od Varšave,

kjer so Rusi postavili silno močno oporišče v svojem prodiranju proti Šleziji.

S svojimi velikimi zmagami so Rusi od 20. avgusta osvobodili okoli 18.500 kvadratnih milj zemlje, kolikor merita državi Vermont in New Hampshire.

V svojih dveh dnevniških poveljih je maršal Stalin naznanil veliko prodiranje v nižine Donave druge ukrajinske armade generala Rodina Malinovskega in tretje ukrajinske armade generala Feodorja I. Tolbuhina. Tolbuhin je napredoval 12 milj in zavzel Galati ob Donavi. Tolbuhinova armada je v soboto zavzela Reni in druga pristanišča ob Donavi in s tem osvobodila celo Besarabijo. V nevarnosti pa niso samo velika petrolejska polja okoli Ploestija, temveč tudi obsežna polja, na katerih je Nemčija zadnja leta vsako leto dobila več sto tisoč ton žita.

Nezakonito zaposlenje otrok v New Yorku

Nezakonita vslužbenost mladoletnih pri delu, ki je škodljivo njihovemu zdravju, se v državi in mestu New Yorku izredno hitro množi. Državi oddelke za delo je ravnokar objavil svoje poročilo za zadnje četrtletje, oziroma za maj, junij in julij, iz katerega posnamemo, da je tekom imenovane dobe, bilo v državi in mestu New York zaposlenih 5583 dečkov in deklic, ki še niso dopolnili svoje 18-letnosti, i otroci so delali brez delavskega dovoljenja in

Nemci pripravljajo novo obrambno črto

Poročevalec United Press Sandor S. Klein poroča, da se Nemčija pripravlja močno obrambo v vzhodni Franciji, predno se bodo njene armade umaknile v močno Siegfriedovo črto iz betona in jekla ob nemško-francoski meji.

Poleg tega domnevajo zavezniški poveljniki, da se bodo Nemci odločno postavili v bran ob Seini, da bo dobljen čas za utrditev Siegfriedove črte.

Dvomljivo pa je, če bodo mogli Nemci to doseči, kajti prednji oddelki ameriške oklopne armade so že na mnogih krajih onstran Seine. Ako se bodo mogli Amerikanci od Mantessa še pravočasno obrniti proti severu zapadno od Pariza, tedaj bodo prišli v hrbet umikajoči se nemški armadi.

Pariz je osvojen, toda Nemcem ni bil popolnoma očuden, dokler niso v mesto prišli ameriški tanki in dosegli popolno zavzetje mesta. Strategija je bila, da bi ameriške oklopne čete obšli Pariz in najprej Nemcem zaprle pot za umik, nato pa bi z naskokom zavzele Pariz. Francoski patrioti pa so hoteli doseči slavo, da so sami osvobodili Pari. Pa morali so priti Amerikanci, da so mesto prevzeli v svojo popolno oblast.

Tito pozdravlja Združeni odbor

Združeni odbor južnoslovenskih Amerikancev je prejel od ministra g. Sava Kosanovića sledeči brzojav:

"Bili smo sedem dni v domovini. Imel sem izvanredna izkušnja ali v splošnem je bilo to popolni dokaz mojega dosedanjega gledanja. Bil sem toplo sprejet. Raztolmačil sem obširno dobro delo Združene odbora kar je bilo sprejeto z velikim zadovoljstvom. Maršal Tito mi je dal za načelnika La Guardia njegov lastni revolver in lepo pismo s sliko. Tito in vsi voditelji pošiljajo celokupnemu odboru pozdrave."

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES

Bolgarska je prelomila z Nemčijo

Moskovski radio je v soboto sporočil, da je Bolgarska prekinila diplomatske odnose z Nemčijo ter si je s tem uglasila pot za premirje z zavezniki. Rumunska pa je Nemčiji napovedala vojno in sedaj nemško armado goni iz dežele. — Hitlerjeva balkanska zveza se lomi, rdeča armada pa prodira proti jugovzhodni Evropi.

Radio Kairo poroča, da je Hitler sklical izvanredno sejo nacijskih voditeljev in generalov v svojem gorskem bivališču v Berghofu nad Berchtesgadenom.

Na Madžarskem bo najbrže vlada popolnoma premenjena in kot pravi poročilo iz Švice, je večina ministrov admiral Horthyja pod "varstvom" gestapa.

Druga poročila iz Švice pravijo, da je nemški vnani minister Joachim von Ribbentrop hitro odpotoval v Budimpešto, da prepriča, da bi Madžarska zapustila Nemčijo.

Po poročilih iz Ankare se grški patrioti bojujejo z Nemci na Grškem.

Delavci v Stenah so razglasili 24-urno stavko v protest, ker je bilo več Grkov kot talci odgnanih v Nemčijo.

Tudi nemški radio je sporočil, da je bolgarski vnani minister Parvan Draganov obvestil nemškega poslanika v Sofiji, da Bolgarska prekinja diplomatske zveze z Nemčijo.

Rumunska je napovedala vojno Nemčiji. Nemčija pa je bombardirala Bukarešto in s strojnimi streljali v Bukarešti in drugih rumunskih mestih, navzlic temu, da je obljubila, da se bo zdržala vsakih sovraž-

nosti do časa, ko bodo iz dežele odšli njene čete.

Nemci so v četrtek pričeli boje v Bukarešti in so se nadaljevali še v petek, toda Rumunski so Nemce premagali in vjeli nad 4000 Nemcev in mnogo vojnega materijala. Poročilo iz Bukarešte naznanja, da se nahaja v deželi še na mnogih krajih več nemških oddelkov, ki jih pa Rumunci uničujejo.

Tri dni po kapitulaciji Rumunske je Bolgarska obljubila zaveznikom, da bo izšla iz vojne, da bo razorožila vse Nemce ali pa jih izgnala iz dežele, da pa bo ostala tekom vojne nevtralna.

Moskovski radio je naznanil, da je Bolgarska zaprosila Zdr. države in Anglijo za premirje. Ruski radio tudi naznanja, da je bilo že več Nemcev na Bolgarskem razoroženih.

Pogoji premirja z Bolgarsko niso znani, toda domneva se, da po pogojih premirja mora Bolgarska odpoklicati svoje čete iz Grške in Jugoslavije.

Nemška črta na Rumunskem se ruši in Nemci se v velikem številu predajajo, ko Rusi prodirajo skozi Galatska vrata v široko dolino Donave.

Nemško poslanstvo v Bukarešti je obkolilo rumunsko vojaštvo.

Položaj v južni Californiji z ozirom na predsedniške volitve

Santa Monica, Cal., 28. avg. — Nevtralni volje politike v južni Californiji so izračunali, da bo FDR., oziroma predsednik Roosevelt dobil najmanj 300.000 do pol milijona glasov večine pri novembrskih volitvah v južni Californiji in sicer tudi v slučaju, ako se je dalo le polovica novih stanovnikov, ki so prišli semkaj po pričetku vojne, registrirati. Tekom zadnjih treh let se je število prebivalstva samo v okraju Los Angeles pomnožilo za 783.000 stanovnikov.

Število stanovnikov okraja San Diego je v isti dobi naraslo za 82.000 oseb in ravno tako se lahko trdi o okrajih Riverside, Imperial in Santa Barbara. Južna California ima sedaj primeroma z drugimi državami največje število tovarn. Tako, n. pr., imajo sedaj v Santa Monica, katero mestce je bilo pred vojno znano pod priimkom "zaspano mesto", največjo tovarno za izdelovanje aeroplanov, in tamkaj je sedaj deset volikov izmed vsakih 10, za zaposlenje izvolitev F. D. Roosevelta predsednikom.

V Los Angeles se je število zamorcev pomnožilo kar za 86 odstotkov, namreč od 63.000 na 118.000 od pričetka vojne nadalje.

Ravno tak je položaj z ozirom na novembrske volitve v vseh zapadnih državah, tako

da so ljudje že sedaj prepričani, kdo bo izvoljen predsednikom.

Mladi Hrvatje za armado

Pavelić je po novi odredbi znižal vojaško obveznost od 18 na 17 let. Postava je stopila v veljavo 22. avgusta.

Poleg tega, da bodo mladeniči v starosti 17 let poklicani pod orožje, je poglavnik Pavelić tudi odredil še enkrat nabor za moške v starosti od 18 do 43 let, ki so bili pri prejšnjem naboru zavrnjeni. Oni, ki bodo na novem naboru spoznani za ne sposobne nositi orožje, bodo poslani v delavske oddelke in za "domačo obrambo". Na Hrvatskem bodo tedaj ostali samo pohabljeni drugi pa bodo služili Nemcem izven Hrvatske.

Novo angleško orožje

Angleški vojni urad je sporočil, da se zavezniške armade v Franciji bore z Nemci z novim 41-tonskim tankom po imenu Churchillov krokodil, ki je največji metalec ognja na svetu. Metalec ognja je priklopljen k Churchillovemu tanku in planen iz njegovega žrela šviga na razdaljo 450 čevljev. Potrebno olje za ogenj je v posebnem tanku, ki ga veliki tank vleče za seboj.

Ta metalec ognja je bil prvotno namenjen uničiti pose-

TITO V ZVEZI Z ZAVEZNIKI

Glavni stan maršala Tita naznanja, da so bili na sestanku med maršalom Titom, Winston Churchillom in generalom sirrom Maitland Wilsonom izdelani načrti za tesnejše sodelovanje med zavezniškimi armadami in jugoslovansko osvobodilno vojsko. Vsled tega je mogoče v bližini bodočiosai pričakovati, da bodo pričeli skupne operacije Amerikanci, Angleži in Jugoslavlani. Titovo poročilo pravi, da se že nekateri ameriški in angleški oddelki bore skupno z osvobodilno vojsko na dalmatinskih otokih, da pa mora natančni načrt ostati tajen.

Tito je poslal pištolo newyorškemu županu

Titov glavni stan poroča, da je maršal Tito v znak spoštovanja newyorškemu županu La Guardia poslal svojo pištolo, katero je nosil tri leta v bojih v jugoslovanskih gorah.

Pištolo nese v New York minister Sava Kosanović, ki je nedavno obiskal maršala Tita v njegovem glavnem stanu.

Ko je bil minister Kosanović še v New Yorku, predno je odpotoval v London, ga je La Guardia prosil, da naj maršal Tito sporoči, da obćuduje borbo njegove osvobodilne vojske.

V priznanje za županovo naklonjenost do osvobodilne vojske je maršal Tito sedaj županu poslal svojo pištolo.

Zamenjava vojnih bonov olajšana

Urad zvezinega zakladništva bo v kratkem izdal nove določbe z ozirom na zamenjavo vojnih bonov v denar. Kakor znano, treba je sedaj potom pošteti javiti državnemu zakladništvu, ako kdo želi zamenjati svoj bond, nakar mora 60 dni čakati, predno dobi tozadevno denarno nakaznico iz Washingtona. Početkom septembra bodo vse rezervne zvezine banke v republiki dobile tozadevna navodila in tudi določbe, ki javljajo, koliko zamorejo banke računati za vsako zamenjavo vojnih bonov.

Kdor bo potem želel svoj bond spremeniti v denar, boje jednostavno odšel v bližnjo banko, in potem, ko bo dokazal, da je on v resnici lastnik dotičnega bonda, ga bo enostavno izročil blagajniku, ki mu bo dal denar. — Vendar je pa upati, da se ljudje ne bodo v prevelikem številu odzivali novemu olajšanju te novovrstne "prodaje" bonov.

O bisk

Pretečeno soboto nas je iznenada obiskal znani in spoštovani rojak ter glavni predsednik SNPJ Mr. Vincent Cainkar iz Chicago, Ill., v spremstvu Mrs. Horvatin, ki sedaj žive nekaj časa živi tukaj v New York City.

Prav iskrena hvala za obisk Mr. Cainkar, ter srečen povratek na Vaš dom v Chicago, Ill. bno močne postojanke v atlantski utrjeni črti.

"GLAS NARODA"
VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; Ignace Hudec, Treasurer; Joseph Lapucha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
215 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. — Advertisement on Agreement.

KA OSLO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADOJ
ST. — ZA POL. LISTA \$250; ZA OSTAT. LISTA \$2.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 215 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 9-1343

Združena Jugoslavija

Kakor poroča urad za vojne operacije, je prejel poročilo iz Londona, da je bil med jugoslovansko kraljevo vlado ministrskega predsednika dr. Ivana Šubašića in odborom narodnega osvobodilnega odbora maršala Tita, podpisan sporazum za tesno sodelovanje v borbi proti skupnemu sovražniku.

Podpisniki sporazuma so se zavezali, da se bodo do skrajne meje skupno borili za osvoboditev Jugoslavije in dr. Šubašić je obljubil, da bo dal vso pomoč Titovi armadi in vsem onim, ki se bodo od sedaj borili z isto odločnostjo proti skupnemu sovražniku.

K temu pa angleški radio dodaja:

"Šubašićeva vlada in Titov odbor bosta skupno določila stroj za skupno delovanje. Dogovorjeno je bilo, da naj se v tem času ne začne vprašanje glede monarhije. O tem vprašanju bo odločil narod po svobođenju dežele."

Izjava dr. Šubašića, načelnika jugoslovanske vlade glede tega sporazuma je bila razglašena po radio Jugoslavija in se, kot jo je prejel Urad za vojne informacije, glasi naslednje:

"V vsem svojem delovanju bo vlada imela ta dejstva v svojih mislih in se bo popolnoma držala sporazuma, ki je bil sklenjen na osvobođenem ozemlju Jugoslavije 16. julija, 1944 med predsednikom jugoslovanske vlade, dr. Ivanom Šubašićem in predsednikom narodnega osvobodilnega odbora maršala Josipa Broza Tita."

"Kraljeva vlada smatra za svojo prvo dolžnost, da počasti duše stotisočev onih, ki so padli v bojih proti sovražniku. Obenem pa kraljeva vlada tudi daje priznanje odporu cellega naroda, čegar najvišji izraz je narodna osvobodilna vojska Jugoslavije, ki je vstvarila in vzdržala vredne demokratične pridobitve v treh letih bojev."

"Vlada priznava začasno vlado, ki jo je postavil protifašistični svet in narodni odbor za osvoboditev Jugoslavije kot potreba za ohranitev notranjega mira in reda in pomoč naroda možem narodne osvobodilne vojske, dokler ne bo postavljeno eno samo predstavno telo dežele. Vlada smatra, da je vse, kar je v naši deželi napravil sovražnik in njegovi sodelavci, resen zločin, ki mora biti sorazmerno kaznovan."

"Obsojamo vse one, ki so odkrito ali pa tajno sodelovali s sovražnikom na zemlji naše domovine, kajti izvršili so največji zločin proti narodu in proti vsemu, kar mu je sveto. Izročeni bodo narodni sodbi kot izdajalci."

"Kraljeva vlada, kot postavna zastopnica jugoslovanskega naroda (?) ima dvojne dolžnosti: ena dolžnost je odločno se združiti in nadaljevati vojno za dosego skupnih vojnih ciljev; druga naloga pa je izvršiti one obveznosti, po katerih naša dežela vredni činitelj za jamstvo bodočega mira. Zato bo kraljeva vlada gledala na to, da se bo jugoslovanska vojna in mirovna politika razvijala v soglasju s politiko naših velikih zaveznikov in Združenih narodov."

"Ta vlada bo posebno delovala na to, da zbere in združi vse demokratične sile dežele s ciljem, da čimprej doseže svobodo od sovražnika in njegovih zaveznikov. Vlada pozivlja ves narod, da se združi v borbeni fronti pod vodstvom maršala Tita, da doseže zmago nad sovražnikom čimprej mogoče in prične miroljubno in plodonosno delo preobnove dežele."

"Vlada bo združila vse svoje sile za notranji mir in bodoči demokratični in federativni Jugoslaviji, ki jo bo postavila prosta volja jugoslovanskega naroda. Vlada bo storila vse, da preskrbi zaloge za deželo in vse, kar je potrebno za povojno preobnovo dežele v soglasju in sodelovanjem sličnih ustanov in organizacij Združenih narodov. Vlada se bo trudila, da bodo v soglasju z vojnimi cilji vsa ona ozemlja, v katerih živi naš narod in ki do sedaj niso bila sestavni del Jugoslavije, osvobodjena in vključena in da bo tej Jugoslaviji zajamčena popolna neodvisnost in suverenost."

"Kraljeva vlada je mnenja, da morajo vsa druga vpraša-

nja notranje politike ostati na strani in da se morajo vsi jugoslovanski državljani zavzeti za redno delo za dobrobit dežele in za zmago nad sovražnikom in za popolni sporazum z našimi zavezniki, posebno z Anglijo. Združenimi državami in Sovjetsko unijo."

To je izjava vlade, ki napenja vse sile, da se po vojni obdrži na krmilu. Dr. Šubašić je sicer velik demokrat in želi, da je po vojni Jugoslavija demokratična, federativna država, pa ker je prevzel vodstvo vlade, želi v težkih časih ugoditi tudi zadnjaški vladi, kajti on je edini, ki je mogel saj začasno skleniti sporazum med reakcionarno vlado in osvobodilnim odborom maršala Tita.

Odlomki iz domačega časopisja

"The Times" v Indianapolisu, Ind., je mnenja, da bode vlada pozvala k vojaštvu vse mladeniče do 37. leta njihove starosti vsled tega, da bodo ti "dečki" se pred pozivom skrbeli za to, da najdejo delo v tovarnah, ki izdelujejo vojne potrebščine.

"Washington Star" v Washingtonu, D. C., objavlja članek, v katerem trdi, da vse nacistične satelitske države Srednje Evrope, katere so preje pričakovalne, da dobe svojo direktno od Anglije in Združenih držav. — se sedaj glede miru kar direktno posvetujejo z Sovjetsko Rusijo glede načrtov, kako naj se rešijo nacistične kuge.

Newyorški "Mirror" je mnenja, da bode pri konferenci v Dumbarton Oaks med vsemi drugimi debatami najvažnejša ona, pri kateri bodo določili mednarodno policijo za vzdrževanje miru po sedanjih svetovni vojni. Roosevelt predlaga naj velevlasti obdrže velik del svojega vojaštva v Evropi tudi po sklenitvi miru. — Ravno to je predlagala tudi Francija, ko je Hitler zasedel Obrenske kraje, toda Anglija tedaj ni hotela dati Franciji svojo vojaško pomoč.

Washingtonska "Post" je dokaj skeptična glede poročila, da so Nemci umorili prejšnjega predsednika nemške Reichsbanke, Hjalmar Schachta in pristavljala, da je želeli, da je to poročilo resnično, kajti Schacht pomenja mnogo večjo nevarnost z ozirom na bodoče svetovni mir, nego Hitler, — ker on zamore i v bodočnosti preslepiti razne narode, kateri poslušajo v prvi vrsti — z denarjem, ki je v resnici mednarodni ...

"Washington Post" pravi, da sedaj, ko je bil predsednik na Pacifiku, se bode tudi vojna preselila iz Evrope na Pacifik.

KAMPANJA ZA VSPodbUDO K ŠOLANJU ŠIROM DEŽELE

Ameriški urad za vzgojo, federalna agentura za varnost, urad za otroke pri ministrstvu za delo, so s podporo vojne komisije za delavske sile začele širom vse dežele kampanjo za vspodbudo šolanja, v cilju, da popravijo vpisovanje v srednje šole — high schools — ki je začelo popajati vsepovsod v deželi. Tozadevne izjave so bile dane od naslednjih osebnosti: Paul V. McNutt, Chairman War Manpower Komisije in administrator Federal Security Agency, Katharine F. Lenroot, načelnica oddelka za otroke, in John W. Studebaker, U.S. Commissioner za vzgojo.

V cilju, da "vpišejo in vzdržujejo" dečke in deklice, ki so v starosti za obiskovanje high schools, v šoli, dokler niso njih tečaji končani, bodisi, da so ves čas v šoli, bodisi da se drže dobro izdelanih programov za šolo in delo, sta pozvala urad za otroke in urad za vzgojo vse občinske skupine učitelje, stariše, delodajalce, organizacije za delo, politične pravke, dobrodelna društva, organizacije za pomoč mladini in tudi mladino samo — da z vsemi silami podpirajo to kampanjo za povratek v šolo.

Statistike vpisovanja v srednje šole in otroci-delavci so dokaz potrebe tega organiziranega napora, trde omenjeni uradi. Od letnika 1940-41, ki je videl v ameriški zgodovini najvišje število otrok vpisanih v teh šolah, se je pojavil padec od 1,000,000 vpisov. Leta 1940-41 je bilo skoro 7,250,000 otrok vpisanih na naših high schools. V teku treh let pa smo izgubili vse pridobitve od leta 1934 sem, tako da danes naše high schools nimajo nič več dijakov kot so jih imele pred 10 leti.

Obenem pa javijo omenjeni uradi, se je pojavilo vspremeni s tem pojemanjem vpisovanja v šolo, naraščanje števila otrok te starosti ki so na delu.

trgovsko monarico Zedinjenih držav.

V izjavah, katere so podali načelniki federalnih agentur, ki so želele to kampanjo za obiskovanje šol, poudarjajo veliko potrebo šolanja za vse uspehe bodisi v vojni, bodisi v povojnem svetu.

"Vi želite, da bi bila ta dežela po vojni mogočna in da bi v njej vladalo blagostanje", pravi g. Studebaker v svojem pismu ameriški mladini. "Toda naša dežela ne more prevzeti svojih nalog kot voditelja sveta, ako njeni državljani ne bodo vedeli 'kako se je treba obrniti'. A najbolje se bosta pripravili za posle po vojni v šoli."

"Mnogo več boste mogli pomagati k temu, da dobimo vojno, ako boste dobro izučeni", je dejala Miss Lenroot. "Vojaki izvedenci, ki stvar poznajo, pravijo, da je res tako. Toda vojna ne bo trajala večno. Kadar bo nastopil mir, bomo imeli več prilike in možnosti, da si ustvarimo lepo in zanimivo življenje, kot kdaj koli. Imeli bomo pred seboj ogromne naloge, ko bomo morali izdelati vse ono, kar ljudje potrebujejo za dobro in prijetno življenje. Vseh teh stvari pa ne bomo mogli imeti ako ne bomo imeli ljudi, ki vedo, kako jih izdelati. Šola je najbolje mesto, da se naučimo vsega potrebnega za to."

G. McNutt pa je povedal v imenu War Manpower Komisije in Federal Security Agency, dečkom in dekletom v starosti za obiskovanje high schools, da je "začetek šolskega leta v jeseni vaš D-day v borbi za nov in boljši svet. Nadam se, da bo vsakteri izmed vas uspel, da se pokaže vrednega, prav tako z vsem svojim srecem in svojo dušo, kot so se pokazali vredne z vsem svojim srecem in svojo dušo vaši starejši bratje na vseh boljših širih sveta" (Office of War Information.)

SLOVENSKA LIRA "AMERIŠKA"

V PESMARICI

so vključene sledeče:

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor z bariton samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Laško noč — moški zbor
4. Otokski zvon — mešani zbor
5. Pomladnska — mešani zbor, s bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speva, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altanski odmevi — za moški in ženski zbor, s bariton samospevom
9. Kantata iz pesma 126 — moški zbor
10. Soči — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Psalm 129 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zore, katere je uglasbil in v samozalozbi izdal MATJEJ L. HOLMAR, organist in pevoveda pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

RAZGLEDNİK

ARGENTINSKI PETORČKI

Pred letom dni smo poročali, da imajo sedaj tudi v Argentini svoje petorčke, oziroma da je Argentina z ozirom na "petorčke" ravno tako rodovita dežela, kakor Kanada. Sedaj prihaja iz Buenos Aires poročilo, da tamošnji petorčki lepo rastejo in napredujejo v vsakem oziru. Svet je šele zvedel o teh, argentinskih petorčkih, ko so bili že osem mesecev stari in dne 3. avgusta so proslavili prvo leto svoje starosti. Pri tem so zdravniki prišli do zaključka, da ima vsak izmed petorčkov svoj lastni značaj:

Francis, ki je bil prvi, da je prišel na "ta" svet v hiši babice Angeline Delfino, je izredno veselo razpoloženja in se kar neprestano smeje. Stariši ga kličejo imenom "El Machito", ker je dokaj poreden, in najraje trka s svojo glavico ob glave svojih bratov in sester. Maria Fernanda, ki je ob svojem rojstvu skoraj umrla in je potem morala skoraj dva meseca ostati v inkubatorju, je dobila sedaj tudi ime "La Gordita" oziroma "mala debelushka". Tudi ona se dokaj rada smeje in kriči bolj, kakor vsi ostali njeni bratje in sestre.

Carlos Alberto, je — kakor njegov brat — dokaj poreden. On že zna hoditi in je jedini med svojo "žalito", ki s svojo glavo rad "buta" svoje sestre, tako da svojemu bratu "El Machito", vrne vse njegove tozadevne nagajanje. Njemu pravijo tudi "El Rubio" — oziroma "plavalasi".

Maria Cristina, alias "La Negrita", oziroma "mala črna", je najmanjša med petorčki. Sedaj tehtata le 20 funtov; je dokaj občutna in tudi nekoliko nervozna. El Rubio in La Gordita tehtata sedaj po 26 funtov.

Maria Esterita, je najbolj živahna med petorčki; ima prav lepe in velike oči, vsled česar jo imenujejo — La chichita. Senora Diligenti je prepri-

čana, da bodo njeni otroci postali slavni pevci in da imajo že sedaj izhoren talent za glasbo. Le Negrita namreč prav rada tolče z svojimi igračami po glasovirju in tako rezveseljuje svoje brate in sestre. Ko je njih oče nedavno sviral na mandolinu neko žalostno popevko, so trije izmed petorčkov pričeli jokati, dočim sta ostala dva pričela eden drugega batati z glavami. — Toda, ko je mati potem zaigrala vesel komad neke pesmi "gauchov", oziroma argentinskih "cowboyjev", so otroci postali veseli.

Petorčki vstanejo vsako jutro točno ob 6ih, nakar jih postunje oblečejo — dečke v modre hlačice in deklice v modre kratke kimone. Pol ure kasneje je mala petorica zajuterkuje svoj vsakdanji "oatmeal" in mleko v lepo okrašeni sobi, katero so zgradili na postoru, kjer je bila preje rodbinska garaža, in po zajuterku, se prične igrati v svojih lepo izdelanih ograjenih dvoriščih. — Kadar je vreme lepo in solčno, jih njihove pestunje peljejo v treh vozičkih na "sprehod" in potem se vrnejo domov ob 10tih k "prigrizku", ki je prirejen iz sočevja in goveje juhe.

Medtem, ko je življenje petorčkov prav prijetno, ima pa njih oče dokaj skrbi, kajti — ko so prišli na svet, je baš gradil novo hišo z štiri spalnimi sobami. Sedaj je moral prenačiti vse tozadevne načrte, kajti izračunal je, da bode potreboval sedaj sedem spalnih sob in malo kopalno dvorišče ter 240 čevljev dolg vrh z visoko ograjo, da jih radovedneži ne bodo hodili gledat — brezplačno. — Zgraditi jim mora tudi posebno izrišče.

Senora Diligenti pa pravi: "Bolje je imeti petoro otrok likati, kakor pa pet otrok — vsakega posebej, kajti tudi trgovina 'na debele', bolje vspeva, kakor povsem navadna 'branjarija'."

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj navet, kako bi bilo mogoče po sedanjih vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naselenci v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega stajaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov. — Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Posiljam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1):

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podkrtilo in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVLILI SVOJO NAROČNINO SE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravnistvu nepotrebne stroške?

Slovansko pleme-rešitelj človeštva

(Članek je izšel v partizanskem časopisju
"Nova Jugoslavija", 15. marca, 1944)

In preko silnih reka tristo
In tisoč gora in planin
Povsod isto gnezdo, ptica ista
In rod in beseda materina...

In zmagovite mu s' jat 'čjo oči
Vrh tvojih, lepo cvetočih vej
Kjer Jadran biser peno toči
Do Tiheg tamo oceana.

(Slovenska Lipa — Silvije Strahimir Kranjčević)

1. Po Hitlerjevi teoriji o "višjih" in "nižjih" rasah, je bil cel slovenski rod obsojen na iztrebljenje. Nič ni novega, da zavojevalni sistemi izmišljajo nove lažne teorije, da bi prikrili svoje smotre. Tudi ta fašistična evkarija bi ostala samo krpa v gomili mračnih preživljenih teorij, da ni postala sestavni del, vodilno geslo milijonskih armij. Sovinizem, na katerem so se temeljili Hitlerjevi slavospevi germanske rasi, je zastupil mozež in dušo skoro eni celi naciji. Točni nemški uradnik in onemajeni nemški znanstvenik sta leta — opojeni z bedastimi sanjarijami, — delala račune in raziskovala: kolikšno število ljudi in na kakšen način se jih more iztrebiti z zemeljskega površja, da bi se naredil prostor za njih in njihove sodruge. Hitler je iskal izhod za imperijalizem v razpadu, ki se je zapletel v krize in ga je našel edino v pohodu na Evropo in iztrebljenju slovanskih narodov. Pod pretujo lakote in bede, ki ga čaka v lastni zemlji, s strašilom boljševizma iz slovanske dežele, Hitler je zmešal glavo militariziranemu nemškemu sovinitu, da kot sestradana zver plane po tujih žitnih poljih. Nemški fašizem je pripravil s tem navalom glavni vdarec na veliko slovansko socialistično državo. Kajti dobro je računal, da ako vdarec na Rusijo uspe, da je potem res za dolgo časa zaprta pot zgodovine, da je potem z enim zamahom uničen tudi zar svobode in zar slovanskih narodov. Brez Sovjetske Rusije ni svobode, brez slovanske Rusije ni slovanstva.

Že leta 1934 je drug Stalin spregledal usodo fašističnih "znanstvenih" teorij, razlaga joč na XVII. partijskem kongresu vojne načrte imperijalističnih grup:

"Tretji zopet mislijo, da mora vojno organizirati "višja rasa", recimo germanska "rasa" proti "nižji rasi", predvsem Slovanom in da takšna vojna more prinesiti izhod iz položaja, ker "višja rasa" je poklicana da oplemeni nižjo in da z njo vlada. Pustimo jim, da to čudno teorijo, ki je prav tako daleč od znanosti kot nebo od zemlje, — pustimo jim, da to čudno teorijo izvedejo v prakso. Kaj more iz tega priti? Znano je, da je stari Rim gledal na prednike sedanjih Germanov in Francozov, prav tako, kot danes predstavnik "višje rase" gledajo na slovanska plemena. Znano je, da jih je stari Rim smatral kot "nižjo raso", "barbarje", ki so odrejeni biti v večji podložnosti "višji rasi", "velikemu Rimu", pri čemer je — med nami rečeno — stari Rim imel gotovo osnovo, kar se pa ne more trditi za predstavnike sedanje višje rase. (Buren aplavz.) A kaj je iz tega izšlo? Zgodilo se je, da so se nerimljani, tj. vsi "barbarji" zedinili proti skupnemu sovražniku in strahovito premagali Rim. Raja se vprašanje: kje je jamstvo da pretenzijo zastopnikov sedanje "višje rase" ne bodo privedle do istega žalostnega rezultata? Kje je jamstvo, da bodo fašistično-literarni politiki v Berlinu srečnejše roke, kot so bili stari in izkušeni osvajači v Rimu? Kaj ni verjetnejše, da se bo zgodilo baš nasprotno?

Niti iz daleč nam ne pada na um, da bi stvarjali nove teorije o višjih in nižjih narodih. Ali gotovost je, da je duh sebičnosti, divjastva, sovraštva in preiziranja vsakemu drugemu narodu nasproti prežal milijonske mase nemškega naroda in s tem nemško nacijo pogretil na najnižjo stopnjo med vsemi narodi sveta. V svojem jedru, v svoji armiji se je nemški narod prežal s sovražnostjo proti vsaki drugi kulturi, posebno slovanski, proti vsakemu drugemu narodu, posebno slovanskemu in doslovno sprejel sistem fašističnega razbojništva v svojo dnevno prakso.

V samem začetku okupacije je naš svobodolomski narod pazljivo oddelil sovraštvo proti nemškemu fašizmu od vsakega trunca sovražstva proti nem-

skemu narodu, ali navadno rečeno Nemcem. Od začetka smo, polni ljubezni in spoštovanja do vsakega naroda, navzlic temu, da so ga njegovi oblastniki na to napeljevali, popravljali drug drugega pri vsaki strupeni besedi o nemškem vojak kot nemškem. Delili smo skrb nemških mater in otrok — in se izpraševali: kako bo mogoče v okvir osvobodilne vojne vključiti borbardiranje nemških mest. Ko smo skozi Ulice vodili grupo nemških ujetnikov, naše plemenito ljudstvo jih je sprejelo s sočutjem in sočutno gledalo v ta bedna ljudska bitja živalske oblike. Ali — milijoni nemških vojakov je zaigralo to plemenito sočutje. Zločini, katere so nemški vojaki z užitkom opravljali so osupnili na dejstvo, da oni ne prihajajo samo po zapovedi nemške vrhovne komande, ampak da je ubijanje mirnih meščanov, prezir do vsega in vsakogar ki je slovanskega rodu bitni del nemškega vojaka. Hitlerjevo teorijo o uničenju Slovanov je naš narod občutil kot delo navadnega nemškega vojaka, ki niti ne more biti vpisan v fašistični stranki. Nemški vojaki so nam izbrisali iz sre našega plemenitega ljudstva vsako razliko med nemškim fašizmom in nemškim vojakom. Kjerkoli Nemci prehodijo zemljo, kot da jo je poplavljal pogin. Za tem sejalec smrti ostajajo puste nepokošene livade, pašniki brez živine, ob hišah raste plevel, ostajajo dolge vrste obsečenec ob cestah in mrtve posiljene ženske. Danes se mi veselim — in to veselje moramo negovati — ko po našem nebu letijo zavezniški zrakoplovi nad Nemčijo. Morda bodo vsaj nemški otroci ostali nepokvarjenih duš, ko jih njihove matere, v skrbi za svoje razvaline, ne bodo mogle voditi v teater, da gledajo kako nemški možje mučijo srbske ujetnike v sodih, ki so na znotraj polni železnih žebeljev.

2. Pred nevarnostjo uničenja, v teku te vojne, oživljene so in oplojene na nov način ideje o vzajemni povezanosti slovanskih narodov, ideje ki so skozi veke gorele v sredi najbeljših mož slovanstva. Ni sumnje, da je ta komponenta vzajemne povezanosti in ljubezni slovanskih narodov odigrala ne malo vlogo v usmeritvi našega naroda na borbo proti germanškega osvovjevalca.

Navzlic svoji topornosti nemški fašizem je dobro domel da v slovanskih narodih živi borbeni in svobodarski tradicija, ki v vsakem momentu postaja smrtonosna sila proti sovražniku. Skrbno so švabski avijatičarji iskali in našli v kotu Beograda komaj vidno, starikavo hišo Narodno biblioteko. Narodni zaklad celega naroda se je spremenil v tenke sloje pepela, a fašisti so bili prepričani, po sebi so deč, da bodo, ko zgornjo knjigo in ugasne jih plamen, zgornje tudi vse tradicije in plamen borbe, tega predznaka malega, barbarskega naroda, ki je nasprotoval željam nemškega človeka.

Ali, globoko v narodu je ostal zaklad naše narodne pesni, upornih naporov Karadjordja in Miloša, Vuk-ovega časa — vstvarjanja narodnega jezika. Globoko v narodu živi predaja, pri starejših tudi živ spomin, o matici Slovanstva, veliki deželi Rusiji, ki je vedno

pritekala v pomoč malim slovanskim narodom. Z nejasnimi predobami o ti oddaljeni pravoslavni deželi, se je nekoč napotil uporniški prota Mateja Nenadović, da bi srbskemu narodu poiskal zaščito pred Turki v borbi za svobodo in samostojnost. Po slični poti, še pred njim, se je napotil črnogorski vladika Vasilje, da bi v bratski deželi poiskal zaščitnika neodvisnosti male Črne gore. Hrvaški pisatelj Križanić je še preden je ideja slovanstva preduela v slovanske narode, šel v Rusijo, da skozi to slovansko deželo jasneje spozna vidike celega slovanstva. V vsakem usodnem trenutku, bodisi ko so slovanski narodi vstvarjali svoje samostojne države, bodisi ko jim je pretila nevarnost, pojavljali se je v njih zgodovinski ruski narod, da bi s svojo silo in pomočjo usmeril razvoj slovanstvom v premen samostojnosti in osvobodjenja od tujcev.

Z direktno borbo ruskega naroda proti turškemu fevdalizmu vstvarjena je tudi bolgarska država. Naša nacionalna kultura se v dobri meri oslanja na ruskem klasičnem realizmu devetnajstega stoletja. Kulturne tokovine ruskega naroda so tako blizu našim, da si jih je narod čisto naravno prilastil. Cele generacije so se vzgajale s knjigami Leva Tolstaja a Svetozar Markovič je modri in veliki čenec velikanov ruskega naroda Černiševskega in Pisareva, na katerih progresivnih delih se je tudi vzgojil.

Ni dvoma, da je to zaupanje v Rusijo in tradicije, ki v našem narodu o njej živijo odigrala, — recimo, — ne malo vlogo v oživljanju svojih pozitivnih narodnih sil v naši osvobodilni vojni, z usodnim dejstvom, da so naši narodi v svoji politični borbi že tako bili na progresivnem stališču borbe proti impe-

rializmu. Heroizem in zavest komunistov ter ljubezen in zanašanje naroda na Rusijo sta našla svoj popolni sklad v osvobodilni vojni, katero so naši narodi odlično nadaljevali takrat, ko je germanski fašizem napadel tudi veliko slovansko deželo. Narod je svoj usodo gledal skozi usodo Rusije, a komunistična partija je dala ista zavesti realni politični zmisel.

In res, prvi organizirani, prvi odločni odpor v svojem nateku na Evropo so germanske horde našle tam, v Sovjetski Zvezi. Specialistični red enakosti in nacionalne svobode je omogočil to edinstvo in ta odpor. Slabo je preračunal Hitler, ko je mislil, da mu je najbolj enostavno istočasno obratovati s socializmom in slovanstvom. V sovjetski, pa še slovanski deželi so ga dočakali dvojni udarci. Udari ga s čemer moreš, udari ga z motiko in cepcem, govori skozi Tolstoj ruskim narod o času ko se je moral braniti Napoleonovega navala. Cepec se je sedaj spreminil v sovjetski tank in "Katjušo", a runde-armeja vodi ista ljubezen do svoje ruske grude, do ruske pesmi, do Volge, oplonjena z zavestjo o srečnem življenju v sovjetskem redu. Največja slovanska dežela, a prva socialistična, dala je v obrambi svojega naroda, v obrambi celega človeštva — a na ponos celega slovanskega narodu, prvi resni udarec nemškemu fašizmu. Za vedno je razblinjen pred novo, socialistično Rusijo in vsak sum, da je ona pokopala vse slovanstvo in da ji ni do svobode malih slovanskih narodov. Reakcionarji niso mogli s temi lažmi pogasiti ljubezen narodov za veliko slovansko deželo. Ona je zopet, tokrat s svojo herojsko runde armado, postala nada slovanstva. S svojim bojem proti germanskemu

navalu, kateremu je samo ona bila kos, branec na ta način vse slovanske narode, ona je postala središče okoli katerega se zbirajo slovanske države v obrambi svojega obstoja.

(Dalje prihoduje.)

POUČNE KNJIGE
Brezposelnost
Spisal Fran Erjavec
Cena 50c

Obrtno knjigovodstvo
288 strani. esana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbo, umetno in strojno ključarstvo ter šolesolivarstvo.
Cena \$1.—

Mlekarstvo
Spisal Anton Pevec. 8 slikam. 168 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v anloženem.
Cena 50c

Knjigarna
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th St., New York 11

ŽIVI IZVIRI
Spisal IVAN MATIČIČ
Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

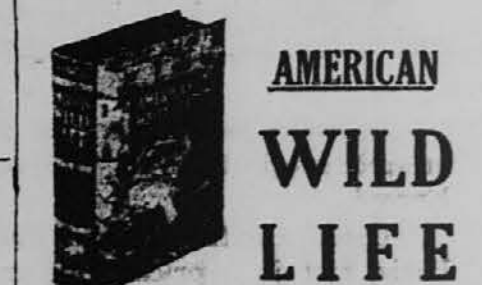
13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.
Cena \$2

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani.
(V slovensčini) Cena 50 centov

Dobite pri Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigo bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo nameravano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjie izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrcenju prinaša popolni popis življenja AMERIŠKE DIVJACINE.

Knjigo bo z užitkom bral lovec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednje ribič, ker so v knjigi našteje VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Polje poljudnega popisa in priprave dovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesavce, ptice, rabe, kače in živali, ki so ravnotako na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno z zlatimi črkami.

V ANGLEŠČINI
Cena \$3.50
Naročite pri:
KNJIGARNI
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
New York 11, N. Y.

SONART REKORDI
NOVE SLOVENSKE PLOŠČE
Jerry W. Koprivšek in njegov orkester
M695—Wedding Polka
(No bom se modila; Ti pa jesi, pa lidana marena)
Wedding Waltz
Slovenski Waltz
Poljo Rupnick sestre
M696—Jeep Polka
(Mat' potico pečejo)
Marsine — polka
675—Terezinka — polka
Na planinah—valček
Lepe Melodije
Dukesne University Tamburica Orkester
M571—Na marjanje, polka
Kje so moje rožice
Marička peča—polka
Za tozadevni cenik in cene plošč se obrnite na
JOHN MARSICH, Inc.
463 W. 42nd ST., NEW YORK

KUHARSKA KNJIGA:
Recipes of All Nations
RECEPTI VSEH NARODOV
NOVA IZDAJA \$3.00
STANE SEDAJ
Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani
Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka je posebno v navadi
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem simbolizirati in izpopolniti.
Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(107)

Šel je v Švico k genevskemu jezeru; tam si je najel hišo nedaleč od Lausanne. V nji je prebival s svojim otrokom. Z dojnico in s tremi svojimi služabniki.

V svoji samoti je grof živel le še sinu svojemu. Odgoja mladega grofiča pa je bila žalibog skozinsko napačna. Nikoli se ni še s kakim otrokom ravno nespretno ter sistematično se ni pohujševal še nihče, kakor Bussieresov sinček! Slaba nagnenja in pogreški otroški so se na tak način razvijali pri njem jako hitro; a oče, ki ga je oboževal, se ni trudil, da bi vse to pri otroku zatiral!

Ko je grof Bussieres nekoliko let pozneje spoznal slabe posledice svoje popustljivosti, ni bilo več časa, zlu priti v okom. Da bi se ne ločil od otroka, je preskrbel deset let staremu sinu domačega odgojitelja, a poleg tega še mnogo drugih učiteljev.

Domači in drugi učitelji so bili pravi slugi mladega divjaka, ki je videl v njih le sovražnike. Niso imeli pa pravice niti ga kaznovati, niti grajati. Razbrzdani učenec jim je metal knjižice ob glavo, a niso mu smeli reči zaraditega žali besede.

Vsled tega je moral grof učitelje večkrat menjati, dokler ni naposled našel nobenih več. In šele to je hotel doseči mladi grofič.

Kakor si je lahko misliti, naučil se je bil malo ali nič. Ko je odrasel, je bil malopridnež najslabše vrste: neveden, a pri vsem tem ohol, domišljav; imel je slabosti, ki mladega moža delajo neznosnega!

Grofinja je ostala živa. Po sedem mesecev trajajoči boleznini izrečejo zdravniki, da za njo ni več nevarnosti.

A nje okrevanje je še dlje časa trpelo kakor bolezen. Počasni se ji zopet povrne moči; pa udarec, ki jo je bil zadela, imel je najslabše posledice za njene dušne zmožnosti.

Grofinja ni bila sicer blazna, a popolnoma zdrava na duhu tudi ne, sponin je bila popolnoma izgubila.

Uboga mati! Bilo je to še sreča zanjo! Tega mnenja so bili tudi zdravniki. Pa njih dožnost je, da izkušajo ozdraviti človeka. Zdravniki so dobro vedeli, koliko bode grofinja trpela, če se ji povrne sponin; vendar so uporabljali vso svojo učenost in umetnost v to, da bi ozdravili zanimivo bolnico.

In to se jim tudi polagoma posreči! Nekega dne grofinja spozna vso trpko istino! Udari v britek jok. Njena bolezen je bila nepopisna, zdravniki pa so triumfirali, zakaj grofinja je bila ozdravljena!

Grofinja je verjela vsem. Pripovedovali so ji mnogo enakih slučajev, nekaj let prej je bil odnesel volk v vasiči Charenteski enoletno dete iz zibelke!

Zdaj tudi izve, da je grof zapustil Pariz, skoro gotovo tudi francosko deželo ter da ne vedo, kje se nahaja. Nesrečna gospa ni imela več nadeje na svetu. Svoje pribežališče je našla v molitvi in v dobroti. Sklenila je, da vse svoje dohodke uporabi za dobra dela. Začela je zidati šole, obdarovati cerkve in podpirati ubožinke.

Posebno otrokom je storila veliko dobrega. Postala je njih zaščitnica, njih mati, njih previdnost!

In dočim je grofinja tako darovala svoje življenje tolažbi in sreči svojih bližnjih, je potoval grof s svojim sinom po Evropi.

Grofič Gontran je imel dvajset let, ko se vrne na zopet v Pariz, kjer ju je pričakovati zvesti Germain, ki je bil faktotum svojega gospodarja. V stari palači, ki je bila tako dolgo zaprta, je naenkrat postalo zdaj vse glasno in veselo, kakor prej nikdar!

Grofič Gontran, ki mu oče ni mogel ničesar odreči, je imel svojo opravo, svoje ljudi, vozove in konje.

Gospod Bussieres je zadnjih osemnajst let mnogo prišedel — pri 1.500.000 frankih. Prišla mu je nesrečna misel, da je ta denar daroval svojemu sinu. Grofič postane tako bogat in prost, zato se vrže z zaprtimi očmi v nevarni vrtinec pariškega razkošnega življenja.

Kmalu je vzbujal pozornost zaradi svojega nerednega, razbrzdanega življenja. Imel je vse strasti, posebno pa napuh in prevzetost je bil na svoj denar. Pomislil ni, da vse, kar je bil, in kar je imel, je izviralo le od očeta. Očetu svojemu ni kazal niti hvaležnosti, niti spoštovanja. Gospod Bussieres je naposled mislil, da prav stori, ako sina resno posvari. Pa bilo je prepozno! Grofič ga je potrpežljivo poslušal, a že drugi dan je že hujše razsajal nego prej. Ko mu oče neki dan ponovi svoje opomine, vrže drzni mladik krinko s sebe, smeje se očetu v obraz ter na nesramen način očita roditelju samemu neumno njegovo slabost.

"Jaz delam, kar mi ugaja. Če ne delam prav, sam si temu kriv! Ne trpim, da bi mi kdo kaj očital!"

Grof se je tresel od jeze; pokazavši svojemu sinu duri, reče: "Pojdi mi izpred oči!"

Grof je bil v srce zadet. Niti meč bi ga ne bil tako ranil. Kolikor bolj pa je pojemale neumna njegova ljubezen do sina, toliko hujše ga je jela ujedati vest, tako celo, da je mislil, da mu srce ukonča. Svojemu sinu je bil vse žrtvoval. Zaradi svojega sina je bil zaprl srce vsakemu drugemu čutu; zanj je celo učinil zlodejstvo!

(Nadaljevanje sledi.)

VPLIV POLJSKE KONSTITUCIJE NA SEDANJI POLOŽAJ

Napisal Herbt Seligman

Poljska ima dvoje konstitucij, ki igrata obe važne vloge v dramatični igri, v kateri gre za to, kdo bo dobil v roke kontrolo v povojnem času in vladal na Poljskem.

Splošno je priznано, da je konstitucija iz leta 1935 v primeri s konstitucijo iz leta 1921 reakcijsko usmerjena, kajti oblast Sejma je v njej poredna, a polnomoč predsednika republike zelo povečana. Vse to je bilo v prid predsedniku iz leta 1935, maršalu Piłsudskemu — konstitucija pravi v svojem uvodu, da je predsednik odgovoren le pred Bogom in pred zgodovino.

Unija poljskih patriotov v Moskvi in komite za osvoboditev Poljske se zdaj poslužujeta tega dejstva v svoje politične svrhe. Londonska vlada je bila prisiljena, da brani to reakcijsko ustavo, akoravno nekateri izmed članov londonske vlade odkrito priznavajo, da jim ni po godu. Stvar je namreč ta, da je konstitucija iz leta 1939 edini temelj, na katerem je mogoče vsaj kolikor toliko bazirati legalnost londonske vlade — ki bi sicer ne bila nič drugega kot mala skupina beguncev v inozemstvu.

Tako so torej prisiljeni, da zagovarjajo dokument, ki je reakcijsko, a je obenem edina podlaga njihovega stališča, da so legalna in prava vlada Poljske.

Ko je bila ustava iz leta 1935 po dolgih težavah priznana in sprejeta, se je to zgodilo vrhovnim vodstvom Stanislava Car-ja, katerega so imenovali na Poljskem velikega mojstra "zavijanja". O priliki glasovanja v januarju leta 1935 je odšla vsa opozicija iz Sejma v znak protesta proti pravilniku, katerega je hotel uvesti blok vlade. In ravno ta protest je zlorabila vlad-

na stranka, da izvede sprejem nove konstitucije. Car je takrat enostavno odločil, da se nauša ustava na zahteve tripetinske večine na navzoče člane Sejma, mesto na celokupno članstvo Sejma. Člani opozicije so bili sicer poklicani nazaj, a so prišli prepozno na glasovanje.

Tako je bila torej konstitucija iz leta 1935 sprejeta na podlagi juristične zvijače, in je postala temelj političnega življenja na Poljskem. Toda narod je ni priznal rade volje, odpor v vsej Poljski je bil velik, in še danes se naslanja poljsko osvobodilni gibanje na dejstvo, da namerava odpraviti to konstitucijo.

V bivstvu so si vsi Poljaki na jasnem, da je treba to konstitucijo odpraviti, in da mora biti to prva skrb vsake nove vlade na Poljskem. Piłsudski-jev "vladni blok", ki je bil to ustavo podpiral, je bil pestra politična mešanica veleposestnikov, reakcijskih, industri-jalcev, monarhistov, itd., katero je vezala le udanost do maršala Piłsudskega.

Splošno prevladuje mnenje, da londonska skupina ne bo dosagla ničesar s tem, da se opira na to reakcijsko ustavo. Na koncu koncev bo prišlo do koalicijske vlade, v katero bodo vstopili vsi oni člani londonske vlade, katerim bo to mogoče — ako ne kot člani mešane vlade, bodo storili to kot posamezniki, t. j. zasebniki. Jasno je namreč, da se nahajajo v londonski vlad nekateri osebnosti, katerih ne bo sprejela niti Moskva, niti Unija Poljskih Patriotov, niti Osvobodilni Odbor v Cholmu. Povsem jasno je tudi, da te osebnosti nimajo nobenih iz-gledov na to, da bi mogli najti mesto v kakršni koli poljski vladi po vojni.

(ONX.)

GENERALNI POROČNIK EAKER

Generalni poročnik Ira C. Eaker je bil šolski učitelj v državi Oklahomi, ko je izbruhnila prva svetovna vojna. Sedaj je na čelu zavezniških zračnih sil v Sredozemlju. Leta 1927 je bil odlikovan, ker je uspešno završil polet okrog južno-ameriškega kontinenta, ter je tekom tega poleta "dobre volje" pokazal tudi izredne sposobnosti in letalsko izurjenost pod najtežjimi okolščinami na katere je naletel tekom poleta.

Dve leti pozneje Eaker zopet je dosegel izreden rekord, ko sta z gen. Spaatzom vzpostavila rekord vztrajnosti in sta obdržala letalo "Question Mark" v zraku celih 150 ur — za ta nadaljni uspeh v letalstvu je bil odlikovan z letalskim križcem in pozneje si je pridobil s raznimi letalskimi poiskami in vzletit še dodatna letalska odlikovanja.

nja in priznanja.

Nekaj let zatem je sodeloval pri poletu preko kontinenta, tekom katerega so pilotje vodili svoja letala zgolj s pomočjo instrumentov, to se pravi, da so bile izvidne line letal zastrite in niso mogli pilotje videti na zemljo, pa so vključ temu sledili točno določenim zračnim črtam.

V ostalem je živel Eaker življenje povprečnega letalca ameriške zračne armade. Izučil se je letalstva na letališčih Austin in Kelly v Texasu. Potem je bil poslan na Filipine in je kmalu prišel naprej do čina kapitana in eksekutivnega častnika, ter je bil tudi poveljniški častnik na letališčih v Manili. Pozneje je tudi bil v vodstvu na letališčih Mitchel blizu New Yorka in pridodeljen je bil tudi za nekaj časa armadni zračni poštni službi. Temu aktivnemu

službovanju je sledilo še šolanje v zračni taktiki in tehniki, kot tudi nameščenje v uradu šefa zračnih korov v Washingtonu.

General Eaker se je poleg aviacije zanimal tudi za žurnalizem in pravi, da bi hotel po vojni izdati podoželski časopis. Studiral je tudi pravo in se zanimal za zgodovino — posebno ga je zanimalo vse kar ima zgodovina za povedati o Napoleonu in pa o ameriškemu generalu Robert E. Lee-ju.

General Arnold je dober prijatelj Eakerjev in skupno ali v kolaboraciji z njim je spisal tri knjige o letalstvu. Zadnja od teh knjig se imenuje "Army Flyer", ter je učna knjiga za znanstveno poučevanje aviacije. To knjigo sta stara prijatelja, sedaj generala, spisala, ko sta bila skupaj na poletu v Alaski.

Kot oseba je gen. Eaker zelo vpluden človek, hladnega nastopa, bolj počasen v govoru, dočim je njegova postava srednja in bolj čokata, obraz pa poln in čeden. Zdaj mu je 54 let in roditelje je v Field Creeku, Texas. Zelo rad ima šport, posebno drsanje na ledu, tenis, jahanje in golf.

V letu 1942, ko je bil Eaker v vojni dva meseca, je bil imenovan za brigadnega generala v evropskem vojnem teatru. Poveljeval je bombni skupini letalcev, ki je napadla Rouen, v Franciji. S tem da je šel s svojimi močmi, ko so bombardirali cilje, je dokazal, da je v pravem glasu svoje teorije, ki jo je zapisal in katere veli: "Nihče, ki ni bil nikdar sam udeležen v zračnih bojih, ne bi smel delati načrtov za take napadalne polete ... pravi zračni poveljniki ne pošiljajo svojih letalcev v boj, pač pa jih vodijo sami."

Mnogo je delal skupaj tudi z angleškim zračnim poveljnikom, maršalom Sir Arthur Traversom, ki je imel bogate izkušnje v poveljevanju v nočnih bombnih napadih. Poznala

sta se že pred vojno in sta tako postala iskrena prijatelja. Eaker je bil posebno interesiran v to, da nauči svoje letalce točne pogoditve tarče in v tem je tudi tako dobro uspel, da je prejel v mesecu avgustu odlikovanje srebrne zvezde, kar je četrto najvišje vojaško odlikovanje.

Spomladi, l. 1943, je bil gen. Eaker imenovan za poveljnika 8. ameriške zračne sile v Angliji. Medtem, ko so Angleži nadaljevali z nočnim bombardiranjem, so ameriški letalci uveljavili precizno bombardiranje podnevu. Toda kmalu pa je bila skoro celotna sila 8. armade po-

slana v Severno Afriko in Eaker si je moral sestaviti novo zračno silo. In v tem je tudi uspel.

(FLIS. — Common Council.)

SMRTNA KOSA

V Brooklynu je na svojem domu 1861 Stanhope St., umrl rojak John Eugina, star 59 let. Rojen je bil v Črnomlju. Pokopan bo jutri s sveto mašo v cerkvi sv. Brigite v Brooklynu na St. John's pokopališču v Middle Village, Queens.

Naj mu bo lahka ameriška zemlja; njegovim zaostalim naše sočutje.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancev za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtku gotovino oz. znanke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York City

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domače živali
Spisal Damir Felgel

2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj

3 Andrej Ternovec
Spisal Ivan Albrecht

6 Preganjanje indijanskih
misijonarjev
Spisal Josip Spillman

8 Pravljice
Zapisal H. Majar

12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Panduric

13 Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.

14 Pravljice in pripovedke
za mladino
Spisal Silvester Košutnik

15 Suneški invalid
Spisal Silvester Košutnik

17 Vojnimir ali poganstvo
in krst
Spisal Josip Ogrinec

18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko
mladino. Spisal Ksaver Meško

19 Študent naj bo
Spisal Fr. S. Finžgar

25 Duhovni boj
(Izdala družba sv. Mohorja)
L. Skupoli

26 Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr.
Albin Ogris

Edini vojni bond, za katerega
vam bo žal, je oni, ki ga niste
kupili!

35 Praški Judek
Spillmannova povest — Pre-
vel Josip Volo

IGRE

28 Magda
(Igra) — Alojzij Remeš

29 Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golin

30 Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann

31 Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljev

32 Spodobni ljudje
(Igra) — L. Lipovec

33 Črne maske
(Igra) — L. Andrejev

34 Antingone
(Igra) — Poslovenil O. Golar

36 Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronto

38 Tončkove sanje na Miklav-
jev večer
(Igra) — J. Erbenšnikin F. Roje

Kupite en "extra" bond
ta teden!

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtku gotovino oz. znanke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!